

- Ar. Preides
1. Waldschmied
2. Martini
3. Reinhardt
4. Maier
5. Faichner
6. Widvogel
7. Gehler
8. Lepor
9. Heberer
10. Wuttich
11. Suding
12. Boehma
13. a. Sode
14. Born
15. Charif
16. Tollon
17. Souch
18. Cueli
19. Plato
20. Eyben
21. Wridoo
22. Schelle
23. Hebere
24. Götter
25. Weile
26. Sode
27. Schelle

14.
25

Q. B. V. SS. T.
DISPUTATIONEM JURIDICAM
DE
APOSTOLIS

Quam
Consensu Magnifici atq; Nobilissimi Ictorum Ordinis
PRÆSIDE
VIRO

Nobilissimo Amplissimo Consultissimo ac Excellentissimo
DN. MICHAELE FRIDERICO
LEDERERO,

J. U. D. & Inst. Imperial. P. P. Celeberrimo. Curia Electora-
lis Seabinatus & Facultatis Juridicae Assesore Gravisimo,
Dn. Patrono Fautore ac Praeceptore etatem colendo
Publicae disquisitioni submittit

A. & R.
FRIDERICUS GUZPERZEL.
Brunsvicensis

In Auditorio Ictorum
horis antemeridianis
d. III. Maj. Anno 1673.

WITTEBERGÆ
Typis MICHAELIS MEYERI.

3

INCLYTÆ REIPUBLICÆ MAGDE-
BURGICÆ GUBERNATORIBUS.

*Magnificis, Nobilissimis Amplissimis Excellentissi-
mis, Consultissimis, Patribus Patriæ Gravissi-
mis, Prudentissimis ac Clarissimis.*

VIRIS

DNN. CONSULIBUS,

DN. SYNDICO.

DNN. CAMERARIIS.

DN. SECRETARIO.

&

DNN. SENATORIBUS

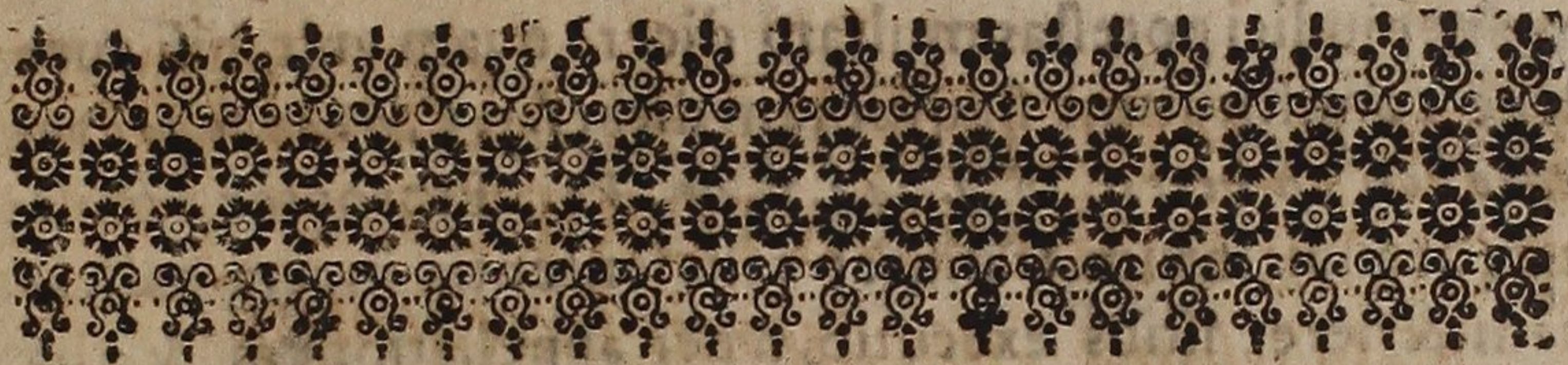
Mæcenatibus meis summo ho-

noris ac observantiæ cul-

tu Prosequendis.

*Specimen hoc Academicum debite observantiæ
contestandæ, ulteriorisq; commendationis
demerendæ gratia.*

Dicat dedicat & Consecrat,
FRIDERICUS Guspertel.

PRÆMIUM

Non solum Cicero docuit quod cavendumne major pœna quam culpa esset *lib. 1. offic. p. m. 45. §. omnis*. Sed & hoc etiam in jure constitutum reperimus. *l. 4. §. 6. C. de modo mult. l. 11. pr. §. l. 13. ff. de pœn. l. 22. C. cod. §. l. 4. §. 1. in fin. ff. de incendio*. Hanc viam iudices etiam in iudicando sequi tenentur, nec profiliant, veritatis legum & iustitiæ tramites *l. 13. C. de sentent. §. interlocution. omn. iud.* Cum nemini magis noceat temeritas iudicandi quam iudici ipsi *c. temerarium. 49. IX. q. 3.* quia offendit legem dum adversus ejus præceptum in iudicando dolo malo aliquid prætermiserit. *l. 40. §. 1. ff. de iudic. nec aliter iudicet quam legibus & constitutionibus aut moribus proditum sit pr. Inst. de offic. iudic.* Si autem contingeret, iudicem in puniendo, & sententias ferendo æqualitate culpam & pœnam non ponderare sed pro lubitu sipienti ageret quicquid placeret, esset quidem talis sententia nulla & injusta cum iudicem oporteat secundum leges iudicare *dist. 4. c. 3. & pro infectis habentur quæ contra leges fiunt l. 14. §. 1. in fin. C. de SS. Eccl. l. 5. de leg. C. 25. c. 13. q. 2. Schn. ad. r. 8. inst. quibus alien. lic. vel non lib. 2. erubescimus enim sine lege loqui Nov 18. c. 5.* nihilominus tamen

A

ma

manet iudici potestas multam dicere quam vult, nisi cum lege constitutum sit quantum dicat *l. 5. C. quando provocare non est necess. §. l. 244. ff. de, VS.* Et propter nobilitatem iudiciorum transfret talis sententia in rem iudicatam & fieret istius executio, si per appellationem & alia media executionem impedienda non infringeretur & executioni via parata præcluderetur. Appellatio enim si per lapsum fatalium est deserta sententia datur Executioni, nisi interim sit transactum *l. 8. C. de appellat.* Ideo non sufficit appellasse sed etiam observare ea quæ appellatio & iudiciorum ordo requirit. Ne autem hoc remedium alicui à religionis & ordinis observantia exorbitanti in sua nequitia videatur patrocinium exhibere. *C. ad nostram 3. x. de appellat* petendi sunt juxta tenorem iudiciale appellanti Apostoli à iudice inferiori vel à quo quibus iudicem superiorem vel ad quem informare potest se appellandi justam & legitimam causam habere, & quod non frivole sed ex necessitate hoc faceret, & ita recipiat jus quod jam tum in prima instantia ipsierat abscisum. De qua materia nunc nonnulla conscribere cum Deo constituimus, quantum tenues ingenii vires & bibliotheca non didissima suppeditabunt.

IN NOMINE JESU.

Th. I.

Secundum ordinem sumus procesuri, cum perpetua sit confusio juxta tritum illud ubi nullus ordo, Videbimus itaq; primitus vocis Apostoli Etymologiam, quæ dicitur græc. ἀποστολος, & ὁ latin, legatus, missus sive nuncius, à verbo græco ἀποστέλλω mitto, germ ein Bote aut accuratiusein Mundbote. Jure Saxonico enim nuncii tantummodo dabantur ad annunciandam appellationem *Landr. libz.*

176

art. 12. & Lehn-Recht. C. 70. Nam Saxones antiqui non
multum operæ literis scribendis dederunt, uti annotat
glosf. in d. art. 2. n. 8. quod tamen hodie communi usu ac
consuetudine est abrogatū & revocata est observantia san-
ctionis Juris Civilis, Carpzov. in proc. Tit. 18. art. 3. n. 45. & sqq.
cum citat autor. Emeric. à Rosb. in prax. Civil. tit. 74. derivat ab
ἀπό quod est supra & ὑλῆν misio quasi literæ ad superiorē
missa, cui non refragatur Marantā in suo specul. aur. tit. de
appellat. part. 6. n. 215. derivans ab ἀπό supra & ὑλῆ misio. In-
sacris ἡ δώδεκα ἄποστολοι vocantur Apostoli illi duodecim, quos
Christus ablegaverat per orbem ad prædicandū Evāgeli-
um ein Apostel cum potestate sanandi morbos, ejiciendiq;
dæmonia. In vetustis canticis vocatur Apostolo ein Zwölff-
Bot/forf. n quod fuerit ex numero dictorum duodecim.

Th. II.

Hinc accingimus nos ad homonymiam quæ non
negligenda secundum logicorum scholas. Laborat quidem
hoc nostrum vocabulum non multis æquivocationibus,
interdum tamen, potissimum in sacris accipitur pro præ-
dicantibus Christum vel pro iis qui ad ejus verbum prædi-
candum ab Apostolis adhibebantur uti patet ex. c. 2. ad Phi-
lipp. v. 25. ubi Paulus Epaphroditum Apostolum vocat.
Apostolæ Apostolorum dicebantur etiam fan inæ quæ
die Paschæ Christi resurrectionem discipulis annunciabant
uti refert Faber ex Rudolpb. Ardenti voce Apostolus. In vete-
ri quodam Chronico dicit Magdalena se esse prædicatri-
cem & Apostolam Christi. Athenis Apostoli magistratus
quidam erant, quorum officium erat rectè atq; ordine cu-
rare atq; instruere classem. Sed quia hoc à nostra materia
prorsus alienum & ne videamur falcem in alienam mes-
sem misuri, hac primis tantum labris loco homonymias
attingere placuit.

A 3

Th.

Th III.

Synonymiam quod spectat dicuntur Apostoli in nostra significatione, etiam literæ dimissoriæ, aut libelli dimissorii, quod per eos causæ ad eum, qui appellatus est dimittantur. *l. 106. ff. de V. S. l. 1. pr. ff. de libell. dimissor. aut libelli appellatorii. l. 1. §. final. & l. 5. §. final. ff. de appellat.* Non nunquam etiam acta judicialia loco Apostolorum designantur, uti patet ex *Petr. Frid. Mindano in processu lib. 1. c. 7. n. 10. & Noë Meur, p. 3. n. 8.* verba, ita se habent. Also daß gemeiniglich die Gerichts acta für Aposteln gegeben werden. Satis enim est appellanti, si habeat testimonium quaecumque provocationis, & iudici insinuationis *loh. Calv. in sua Lexico jurid. verb. Apostoli.* Sufficit etiam interdum solum responsum iudicis. Er lasse die appellation zu / er müsse es geschehen lassen / er müsse ob reverentiam superioris damit zu frieden sein &c. aut loco Apostolorum satis facere potest paritio sententiæ, si allegatur uti pluribus disserit citat. *Petr. Frid. Mindan. in proc. d. loc.* quod confirmat iudicio in causa *Wedingen contra Sudermann & Consortes. 13. Februarii anno 1580.*

Th. IV.

Post explicationem nominis sequitur nunc ipsa definitio realis, & definiuntur Apostoli literæ dimissoriæ, quas iudex à quo appellatur tradit appellanti deferendas iudici ad quem est appellatum, in quibus continetur qualiter talis persona ab ejus sententia appellavit, ex quibus iudex ad quem appellatum est, instrui debet de negotio causæ. *Term. in proc. c. 230. n. 16. loh. Goedd. de V. & R. S. ad l. 106. n. 4. Emer. à Rosb. in Proc. t. 74. de Apostol. n. 1.* definit, quod sint literæ testimoniales, quas iudex à quo ad instantiam appellantis dat ad iudicem ad quem, & per il-
las

las interpositæ appellationi vel defert, vel non defert.
Has definitiones petunt *ex l. un. ff. de libell. dimissor. l. 6. §. final. & l. 24. C. de appellat. l. 106. ff. de V. S.* alias definiuntur quod sint literæ dimisoræ, quæ ab eo à quo appellatum est, ad eum qui de appellatione cogniturus est dantur testandæ appellationis causa. Hanc definitionem constare sua perfectione videmus & non laborare defectu, cum constet genere & differentia specifica, Genus perhibet verbum literæ dimisoræ. Literæ vocantur, quasi legitæ quod legendo iterentur, vel à lituris, eò quod in tabulis cereatis antiqui scribere solebant, posteaq; delere. *Cic.* vocat ideo literas quia oculis corporeis legi possunt & per quas absentes certiores facimus, si quid sit quod eos scire aut nostra aut ipsorum interesset. *Ep. 8. ad Famil. lib. 3.* Dimisoræ dicuntur, quod acta causa à primo iudice ad secundum dimittantur, ut de causa instrui possit, vel quod per eas causa ad eum qui appellatus est, dimittitur. *l. 106. ff. de V. S. l. 1. ff. de libell. dimissor. l. 9. ff. de jure fisci.* Differentia specifica est testandæ appellationis causa. Appellatio enim duplici modo potest fieri aut viva voce aut in scriptis viva voce, si à sententia lata apud acta statim fiat, tunc sufficit appellantem dicere, appello. *Schnob. in disputat. ad libros ff. disput. 25. th. 8. cum allegat. textib.* vel per intervallum coram Notario & testibus, idq; per libellos appellatorios appellationis summam cum nomine appellantis & copia sententiæ continentem. *Schnob. d. loc.* Postremo igitur casu libellus appellatorius necessario requiritur, ut testetur, iudici ad quem appellationem insinuatam esse. Priori casu non itidem uti annotat. *Petr. Frid. Mindan. de proc. l. 1. c. 7. n. 2.* Litera enim scripta manet, & res gestas posteritati & illis quorum interest, potest renunciare.

Th. V.

Definitionem nunc excipit divisio, cum magis clarum & magis capax sit quod divisim traditur *Schn. ad t. 6. Inst. lib. 4.* Dividuntur hinc Apostoli in Conventionales, Testimoniales Reverentiales, Dimisorios & Refutatorios. *Term. in proc. 230. n. 18. & seqq. Job. Emer. à Rosb. in proc. t. 74. n. 3. & seqq. Specul. Bald. p. 2. summar. de Apostol. §. igitur. Capzov. in proc. tit. 18. art. 3. n. 66. & seqq. Rob. Maranta. de ordine judic. part. 6. de appellat. n. 224. & seqq. Job. Gædd. additeriam Restitutorios ad. l. 106. de Verbor. & Rer. signif. n. 4. singula sumus cum Deo examinaturi.*

Th. VI.

Primam speciem in nostra serie continent Apostoli Conventionales, quæ sunt quando pars adversa admittit appellationem, sive in judicio, iudice refutante, seu renuente vel tacente & permittente, sive extrajudicium *c. oblatæ. X. de appellat.* Wenn das Gegentheil oder Appellat die appellation oder Berufung vor Gericht mit Bewilligung oder recusirung und Abschlagung des Unterrichters zu leist oder sich mit appellanten ausserhalb Gerichts vergleicht / und so dann die Aposteln selbst giebt oder durch einen Notarium fertigenlässet. *Volckm. part. 2. tit. 15. c. 64. n. 5. Term. c. 230. n. 19. Spec. Bald. part. 2. de appellat. §. sequitur n. 1. Job. Gædd. de R. & V. S. ad. l. 106. n. 4. Emer. à Rosb. hanc speciem postremo ponit t. 74. de Apostol. 7. Chil König. c. 130.*

Th. VII.

Dicitur autem Conventio, à verbo convenire quod compositum est à præpositione inseparabili Con, quæ significat idem quod cum vel simul, & verbo venio, hinc nomen conventio est Vertrag & inde Conventionalis, e, verträglich / Vocabulum conventio autem est generale ad o-

ad omnia pertinet de quibus negotii contrahendi transigendiq; causa consentiunt qui inter se agunt. Convenire inde dicuntur qui ex diversis locis in unum colliguntur & veniunt, ita qui ex diversis animi motibus in unum consentiunt, id est in unam sententiam concurrunt; exinde generalitas hujus verbi ita ampliatur, ut ferè nullus contractus esse putetur, & nulla obligatio, quæ non habeat in se conventionem, sive re sive verbis fiat. *l. 1. §. 2. ff. de pact.* Hinc conventio triplex perhibetur, & fit aut ex publica causa, aut ex privata, privata aut legitima, aut juris gentium. Legitima dicitur quæ aliqua lege confirmatur. Conventio publica quæ fit per principem aut quoties inter duces belli quædam paciscuntur. Juris Gentium conventiones quædam actiones pariunt, quædam Exceptiones. Quæ pariunt actiones vel in suo nomine nonstant, sed transeunt in proprium nomen contractus, ut emptio, venditio, locatio, conductio, societas, commodatum, depositum, & cæterisimiles contractus, vel causam tantum habent ut contractus in nominati *l. 5. 6. 7. ff. de pactis. V. Dn. Struo. Exc. 6. t. 9.* Hinc sunt conventionales stipulationes, quæ ex conventionem reorum fiunt, quarum totidem sunt genera quod penè dixerim rerum contrahendarum *l. 5. pr. ff. de V. Obl.* sed ne penitus à scopo aberremus de hac materia tacemus, & quia hodierno tempore Apostoli conventionales non reperiuntur amplius in usu esse uti annotat *Volk. d. loc. n. 13. Henr Knaust. Bericht: Feiherzeitig e. 7.* Ideo facimus progressum ad speciem secundam.

Th. VIII.

Secunda species Apostolorum perhibet Testimoniales, quæ testificantur de facta Apellatione coram iudice, vel coram publicis & honestis ac fide dignis personis,

B

quod

quod fit cum aut iudex recusat dare Apostolos, aut non potest reperiri seu inveniri secundum *c. ult. de appellat. & c. pastoralis de officio. ordinar.* Et ejusmodi Apostolorum usus maxime obtinet in Appellatione coram Notario & testibus interposita *Term. d. loc. König. C. 30. Job. Goedd. de V. & R. S. ad l. 106. n. 4. Michaël Teub. in proc. c. 26. not. Man pfleget. Georg von Rotschütz p. 1. art. 39. n. 5. Carpz. proc. t. 18. art. 3. n. 67.* Et dicitur vox à nomine testimonio, quod est à verbo testari, hinc testis ein Zeuge/ qui ea quæ de rei veritate sentit in iudicium profert. Iudex his apostolis nunc occupatus non est, nec eorum nomine imploratur. In appellatione enim coram Notario & testibus interposita non opus est aliis Apostolis quam testimonialibus, qui à Notario dati una cum Appellatione transmittuntur, licet ea non statim sed re prius cognita, cur iudex inferior appellationem recusaverit recipiatur. *Ordinat. Appellat. Elector. Saxon. tit. Von Appellationen, Wie die angenommen! und, justificiret werden sollen. vers. die weil aber auch Carpz in proc. tit 18. art. 3. de appellat. §. 10. n. 66. 67.* Et hi Apostoli inserti sunt Constitutioni Electoris Saxonix part. 1. const. 20. quod coram Notariis solum sint permisi; plerumq; autem vi ordinationis appellationis petitur in formatio à iudice inferiori *d. c. ult. de Appell. C. pastoralis. de officio. ordinar. Berlich. p. 2. conclus. 10. n. 125. Polckm. p. 2. tit. 15. de Apostol. C. 64. n. 10. Job. Goedd. de V. & R. S. ad l. 106. n. 4.* dicit quod etiam Apostoli testimoniales literæ dimissoriæ possent vocari, cum vice earum fungantur, neq; adeò necessariae essent, cum sufficeret eas esse petitas, licet iudex dare recusaverit, & petit hoc ex *l. un. in fin. ff. de libell. dimissor. & l. eos. 6. §. final. C. de Appellat.* Sed hoc videtur periculosum, cum aliquando in commissionibus datis sententiis accidat, iudicem superiorem

orem de causis gravibus non statim appellationi velle deferre, sed signaturam modo dat talem, Appellantem primitus à iudice à quo probationem eisen Schem insinuare debere, an appellationi deferri posset annon & sententia tum sequeretur. Hic esset labor & impedimentum causæ quod per insinuationem schedulæ Appellationis posset caveri.

Th. IX.

Tertiam speciem explicant Reverentiales seu Reverendi, in quibus iudex à quo appellatum est, appellationem concedit in honorem & reverentiam superioris iudicis ad quem appellatum est. *Term. dict. c. 230. n. 21. Emeric. à Rosb. tit. 74. de appellat. n. 4. Spec. Bald. in. d. §. sequitur. n. 8. Rob. Mar. part. 6. de appellat. n. 214. Goedd. de R. & V. S. ad. l. 106. n. 4. Carpz. in proc. tit. 18. art. 3. v. 63. & sqq. König. C. 130. Volckm. part. 2. tit. 15. c. 64. n. 8. cum allegat, textib. l. 6. §. 3. c. de appellat. c. cordi de appellat. in. 6.* Et hæc vox extra dubium dicitur à reverentia, quæ est honor quædam verbis quam factis alicui est exhibendus, hinc reverentialis seu reverendus, quæ voces tali competunt, qui sine venia injus vocari non potest, qui honor maximè patribus & patronis tam superstibus quam defunctis debetur *l. 6. ff. de injus voc. l. 4. §. 16. v. semper ff. de dol. mal. & met. except.* Et hi apostoli maxime sunt in usu & dantur à iudice. Sunt nonnulli qui se de his Apostolis facile expediunt respondentes statim appellatione interposita. Ego ob reverentiam superioris huic appellationi defero, & talem tibi terminum præfigo, *Bald. de appellat. §. sequitur n. 9.* Iudex etiam parti nonpetenti post interpositam provocationem sine dilatione hos apostolos obstrictus est dare uti patet *ex l. 8. §. 6. c. de Appellat.* Officio enim iudicis incumbit, uti

Impp, volunt deferri statim appellationi, & oblatione apostolorum

rum etiam partem prævenire & quidem sub comminati-
one poenæ uti apparet *ex. l. 24. C. eod. Carpz. in proc. tit. 18.*
de appellat. art. 3. n. 64. 65. his videtur obstare *l. un. §. 2. ff.*
de libell. dimissor. ubi dicitur quod instanter & sæpius di-
misorii petantur & si non accipiant id ipsum contestetur.
Sed respondetur in hoc §. *6. C. d. t.* officium iudicis præpo-
nitur *in. d. l. un §. 2 vero,* habetur, quod Appellatorem
facere oporteat, vel quod debeat apostolos instanter
petere.

Th. X

Quarta species offert dimisorios in quibus iudex
appellationem defert & sic partem à sua potestate & juris-
dictione dimittit ad eum ad quem provocatum est *l. un.*
ff. de libell. dimissor. Term. c. 230. n. 22. Job. Gædd. de R. et. V.
S. ad. l. 106. n. 4. c. ab eo de appellat. in. 6. Rob. Marant. de or-
dine Judic. part. 6. de appellat. n. 214. l. 106. ff. de V. S. Emer. à
Rosb. t. 74. de Apostol. n. 3. Et hæc vox originem trahit à ver-
bo dimitto, quod compositum à præposit. inseparabili di,
& verbo mitto hinc adject. dimisorius, & inde dimisso-
riæ literæ dicuntur quas causa ad eum qui appellatus est
mittitur, & in his apostolis iudex breviter se potest expedi-
re, sicut quia à me appellasti, te ab observatione mei ju-
dicii his apostolis dimitto. *Spec. Bald. . part. 2. de appellat.*
§. sequitur n. 2. et hi apostoli comparantur ferè cum Reve-
rentialibus Volckm. p. 2. t. 15. de apostol. n. 10.

Th. XI.

Ultimo loco ponuntur Refutatorii in quibus appellan-
ti appellatio per iudicem refutatur ac recusatur obertas
causas & rationes, quæ simul in literis exprimuntur & re-
censentur, quod fit quando provocatur in casibus in quibus
jura appellationem non admittunt, eam nec iudex à quo
admittere debet & hi dantur à iudice *Term. C. 230. n. 23. Emer à*
Rosb.

Rosb. t. 74. n. 4. Rob. Marant. part. 6. de Appellat. n. 214. l. 39. §. 1. C. de appellat. & hæc voca verbo refuto ich wiederlege
originem trahit, cum Judex petitionem appellantis re-
fudet. Species quæ non admittunt appellationem pluri-
bus ponit *Spec. tit. de appellat. §. in quibus. p. 3.* ad quem re-
mittimus cupidum, quia ea ob prolixitatem hic ponere
non libuit. Quod si tamen judex Appellanti Apostolos
refutatorios dederit, hic desperare non debet, sed acceptis
Apostolis Refutatoriis judicem superiorem accedere, gra-
vamina & causas appellandi ei proponere & simul inhibi-
tionem inferiori judici faciendam petere potest, Et in eo
judex superior Appellationem justam existimet supplican-
tis petito deferre & judici inferiori, quo minus in causa
ulterius procedat inhibere tenetur. *Georg von Rot-
schütz part. 1. art. 30. n. 2. & 3. Cbil. König. C. 130. de Apostol.
Volckm. p. 2. tit. 15. n. 9. Berlich. p. 1. conclus. 50. n. 127.*

Th. XII

Hic exurgit quæstio, si judex plane recusat apostolos
refutatorios dare, & amplius etiam nõ est locus ob decen-
dium elapsum ulteriori appellationi coram Notario & te-
stibus, quid appellanti tum faciendum? Non est desperan-
dum statim, appellare enim tunc potest ab ipsa rejectione
appellationis, ne rejectio transeat in rem judicatam, & hoc
est juri consentaneum; nam sicuti non gravatus non po-
test appellare, ita gravatus potest appellare, appellatio
enim propter gravamen datur, & causa rejectionis est
gravamen. Etsi Apostoli appellatione rejecta fuerint
exhibiti, judex à quo ulterius procedere nequit, prius-
quam à judice superiori super desertione appellationis
pronunciatum sit. *l. un. ff. nihil innov. appellat. interpos.
& l. 6. ff. de appellat. recip. vel non. Carpz. in proc. tit. 18.
de appellat. art. 3. n. 74. & sqq.*

Th. XIII.

His etiam alii addunt Restitutorios, quibus iudex revocat gravamen à se appellanti illatum *c. cum cesante x. de appell. ibi. gl. & inc. ex parte x. eod. Iob. Goed. de Ret. V.S. ad l. 106. n. 4.* Wann der Unterrichter befindet / das Er übel geurtheilet / und sich derohalben selbstem corrigiren und appellanten zu dem jenigen wieder verhelpfen will / darinnen er ihn verfürhet / gibt er solche Apósteln / damit die Sache für ihm bleiben möge. *Volk. p. 2. t. 15. de Apostol. n. 12.* quæ vox à verbo restituere, quod est retro statuere, vel in eum casum rem constituere in quo fuit, amplæ autem significationis est hoc verbum, nam princeps restituere dicitur, cum ordini & dignitati restituit itemq; famæ. Restituuntur etiam & naturalibus qui liberi nati sed ut servi detenti sunt, ut jura ingenuitatis acquirant. Restituuntur in integrum minores Restituitur & dos soluto matrimonio. Restituitur hereditas ex SC. Trebelliano. Restituitur etiam possessio ex interdictis: unde restitutorium interdictum. Sed horum Apostolorum exempla rara sunt in judiciis hodiernis igitur tres species modo inveniuntur in usu esse. Reverentiales nempe Refutatorii & Testimoniales *Carpz. tit. 18. de proc. art. 3. n. 66. & seqq. Volk. p. 2. de Apostol. tit. 15. c. 64. n. 13.*

Th. XIV.

Causa efficiens petitionis Apostolorum est gravamen ex lata sententia illatum, & si ex hoc non appellaretur caderet causa gravatus & amplius in iudicio non audiretur. Ne autem hoc fiat, & ut pœnam designatam fugiat petit plerumq; Apostolos Reverentiales de quibus *Tei b.* ita dicit, welche ihm dazu dienen / das er von dem Richter / dahin er appelliret gleichlichen Scheinse ner Beruf

Beruffung fürtragen müge / da durch derſelbige
Richter geurſachet werde die appellation deſto eher an-
zunehmen. Interdum autem pro his dat Refutarorios
ut frivole appellanti. Si vero plane judex recusat Apoſto-
los dare, facit transitum ad testimoniales, si autem judex
promitteret Reverentiales, non opus est instrumento No-
tarii *Tenb. c. 76. §.* Berürten appellation Zettel v. und ist
nicht nöthig die gravamina dem appellation Zettel ein zu
verleiben. Potest enim praesentari appellatio non tan-
tum judici sedenti pro tribunali, sed & soli Notario acto-
rum absq; judice, omniq; in loco etiam die feriata obho-
norem DEI. *Bald. in auth. qvæ supplicatio de precib. Imp.
offic.* Et nihil interest, si nullum instrumentum appella-
tionis sit confectum, & sufficit si intra decendium sche-
dula Protonotario aut judici aut judiciorum scribæ insi-
nuetur, quod etiam valet, si modo fiat decimo die circa
vesperam, & quidem ultima hora istius temporis quod
satis est & valet in eo ubi tempus certum destinatum est ad
aliquid faciendum *l. 28. ff. de V. O.* nihil ominus tamen in-
terdum cautionis loco schedula perficitur & ad acta poni-
tur.

Th. XV.

Si verò appellationi non defertur exprimuntur
gravamina, & talis institutio, aut parti ad locum aptum
mittitur, alias judici superiori una cum actis aut aliis scri-
pturis adjunctis offertur. In arbitrio quidem judicis est
Apostolos palam & non sigillatos, dare, plerumq; autem
coopertura sigillata cum titulo ad judicem superiorem of-
fert, uti hoc consuetudo & praxis implevisq; judiciis in-
trodixit. Et quemadmodum Apostoli Reverentiales
& refutatorii plerumq; secundum tenorem uniuscujusq;
judicii perficiuntur sequentia tamen infallibiliter in istis
obser-

observanda sunt, primitus ponatur nomen iudicis ad quem, vel superioris ad quem Apostoli mittuntur, nec non nomen iudicis inferioris, qui appellationem dedit, & coram quo causa pendet, deinde etiam nomina partium ambarum & præterea sententiæ lata tenor, & istius temporis publicationis, tum quæ pars aut actor aut reus, ex ea appellaverit, & quare, item quando appellationis schedula est introducta, an ante decendum, an post decendum sit factum, insuper etiam an appellans ad iudicem certum appellaverit & Apostolos petierit, & denique an appellatio sit permissa, & quales Apostoli dati sint. Postremo tempus in quo appellans provocationem ad superiorem iudicem ferat & documentum an appellationi sit delatum referat,

Th. XVI.

Necessarium hinc duximus paucis etiam causas testimonialium et illorum requisita percurrere. In Camera Imperiali quidem non est opus indicare cur coram Notario appellatum sit, uti patet ex ordinat. *Cam. p. 2. c. 29. §. item so soll. Teub. c. 126. §. seqq. dicit ita* diese appellationes coram Notario factæ seynd alhier ubi à principe ad Camera vel etiam ab inferioribus ad principem appellatur sehr gemein / also daß der Judex à quo nicht weiß ob appelliret oder nicht. In sinuationem enim ejusmodi appellationis non requirit ordinatio *Cam. d. loc.* sed sine insinuatione valet multo minus necesse est causas vel impedimenta, cur minus coram ipso iudice appellatum sit insinuare. Sedoch das solche appellationes in Camera angenommen werden / muß das instrumentum nicht durch einen gemeinen Notarium sondern so in Camera approbirt und im matriculirt ist verfertiget werden / alioquin non recipitur instrumentum appellationis,

onis, sicut nec ullum aliud tanquam minus legitimū,
ordinat. Cam. p. 1. col. 39. pr. & visitation abscheid de anno
60. §. 12. nach dem Es mus auch der immatriculirte No-
tarius den appellation zettel dem Instrumento Wort
Wort zu Wort insinuiren. *Mynsing. obs. 45. Cent. 4. ha-*
tenus Teub. d. loc. Aliter autem se res habet in foro saxo-
nico, ubi impedimenta & causæ, cur non coram iudice à
quo sed coram Notario appellatum sit, schedulæ appella-
tionis inserantur & instrumentum statim si fieri potest ju-
dici à quo insinuetur, uti etiam testatur Teub. d. Cap. 26. §.
Wenn man aber v. oft auch hernach dem Protonotario
oder Unterrichter insinuiret wird welches dazu nütze
ist / ne iudex à quo ignarus appellationis attentet aut in-
novet, cum non facta insinuatione in primis illata intentata
non revocentur. Si autem appellationem his non at-
tentis iudex nolit admittere, insinuatio est ad scribenda, &
apostoli testimoniales iudici ad quem insinuandi, inhibi-
tio impetranda & alia plura sunt facienda quæ ad formalia
spectant, Ne autem iudex inferior plura attentet, satius
est si ore tenus dicatur, quod coram Notario & testibus ap-
pellatum sit, & hoc præcise non necesse est ut fiat ante de-
cedendum, cum pleriq; expectant ultimum diem decendii
sperantes à apostolos à iudice & tamen non accipiunt, tunc
tempus est ut ad Notarium quis se convertat, & propter
penuriam temporis interdum insinuatio fieri non potest,
nihil ominus tamen est ad mittenda si modo appellatio
coram Notario vitio aliquo non laborat, & quod post decen-
dium facta non sit, aliàs si hoc esset prodeserta haberetur
& declararetur ut nulla. Ut autem eo melius in suis viribus
consistant sunt observanda in iis ea quæ alias instrumen-

C

tum

tum perfectum requirit, tum, ut præsertim duo vel tres testes adhibeantur & videatur quis sit appellans & ubi istius nomen, & quæ pars adversa & qualis sententia & à quo iudice sit dicta, quo die etiam sit publicata an etiam decendum non sit effluxum, ad quem etiam appellatur & provocatur, an appellans gravamina adduxerit, & quod in primis Apostolos testimoniales petierit, & quæ de insinuatione observanda veniunt, observentur. Et si hæc accurate observantur instrumentum testimonialium est perfectum & ad iudicem superiorem extra periculum nullitatis transmitti potest. Processus hinc inde possunt videri, nos adhibuimus *Volckm. & Termin.* & privatas disposit. in Accademia conscriptas.

Th. XVII.

Quod attinet Formam videndum est quo tempore apostoli sunt petendi, quod fiat post interpositam Appellationem intra triginta dies si alias in formalibus recte debeant consistere, & appellans poenam desertionis velit evitare. *l. 24. C. de appellat. & l. un. ff. de libell. dimissor. Berlich. p. 1. conclus. 50. n. 123. & seqq. Michaël Teub. in proc. c. 26. §. Wann nun die appellation eingewendet / so muß der Appellant binnen dreißig Tagen die Apostolos oder Abschieds Briefe bey dem Richter bitten &c. Nov. 126. c. ult. & c. ab eo. pr. de appellat. in 6. Nunquam enim sufficit intra decendum appellationem interponere si non etiam intra triginta dies petantur Apostoli. Carpz. in proc. tit. 18. de appell. n. 42. Appellans etiam debet esse cautus ut appellet in scriptis & intra triginta dies apostolos petat, Spec. lib. 2. part.*

2. part. 3. tit. de appellat. §. q̄valiter 6. n. 15. Et q̄videm in-
stanter, instantius & instantissime. fleißig/ fleißiger und
auff's allerfleißigste König. c. 130. de Apostol. quod etiam
valet, si modo petitio fiat, ultimo die triginta dierum &
quidem in loco apto, & non si iudex equitat aut in pla-
tea spaciatur, aut nocte, aut inter coenam, aut si iudex sit
intemplo. Si autem iudex in cubiculo offenditur in loco
apto esse putatur, & postunt tunc apostoli peti & à iudice
dari König. d. loc. Ultra autem terminum triginta dierum
iudex appellanti non potest assignare diem prodandis a-
postolis, nec appellans tenetur amplius post triginta dies
propetendis apostolis comparere. Si autem appellans
intra triginta dies à die appellationis non petat apostolos
præsumitur ipsū appellationi renunciase & ea uti nolle &
ideo eos ulterius tunc petere non admittitur, quia est præ-
sumptio juris & de jure, contra quam nulla probatio valet,
Carpzov. p. 2. const. 2. def. 8. n. 5. Et hoc intelligen-
dum si appellans in mora sit apostolos petere, si autem im-
peditus sit & impedimentum allegare & probare possit,
vicissim eos petere illi permittitur c. final. q̄vi matr. accus.
pos. König. c. 130. de Apostol.

Th. XVIII.

Dubitabatur olim quando isti triginta dies currere
inciperent ad petendum Apostolos utrum à die latæ sen-
tentiae vel à die appellationis? Communis opinio fuit,
quod currant a tempore à quo currit tempus appellandi,
alii quod currant a tempore appellationis. Qui
volunt quod à die appellationis interpositæ currant nitun-
tur

tur opinione *hostiens.* in c. cordi de appellat. in. 6. & *Georg. Rotſchützii* in proc. c. 39. n. 4. sed veris ſima & magis communis opinio eſt quod à dielata ſententiæ currere incipi-
ant. *Emer. à Roſb. tit. 74. n. 15. Rob. Maranta. part. 6. de ap-
pellat. n. 209. Carpz. in proc. tit. 18. n. 48.* & quidem ſi appel-
lans habet notitiam ſententiæ latae ſecundum. l. *judicibu s.*
24. c. de appellat. Si vero non habuit notitiam currunt ad diē
ſcientiæ *Rob. Mar. d. loc. Carpz. citat. loc.* Hoc tempus au-
tem triginta dierum continet quoq; fatale decendii aut
decem dierum ad appellationem de jure novo deſtinata-
rum. *Nov. 23. c. 1. aut b. bodie. c. de appellat. c. 15. §. taliter. X.*
de ſentent & re judicata. Denn die Apoſteln dicit *König.*
cit. loc. ſeind ein anhengig thun der appellation darumb
wird eine Zeit in die ander gerechnet. & infra hoc tempus
appellatio eſt inter ponenda l. *24. c. de appellat. c. ult. §.*
judic. 2. q. 6. non in alium finem, quam ut appellatio eo-
citius finiatur. *Carpz. in proc. tit. 18. de appellat n. 48. 49.*
Et currit hoc tempus de momento in momentum. *Nov. 23.*
c. 1. Carpz. part. 1. Conſt. 2. def. 5. n. 8. ita ut dies latae ſenten-
tiæ non tota, ſed ab eo ſaltem momento vel hora qua ſen-
tentiæ dicta eſt, ad ſimilem alterius diei horā vel momen-
tum numeretur & ſic finis decendii in undecimum poſt la-
tam ſententiā diem plerumq; incidit. Eadem eſt ratio
decendii appellabilis, niſi à lata ſententiā intra decendium
appellatur ab itin rem judicatam. *Petr. Frid. Mindan. de*
proceſ. c. 8. tb. 1. n. 2. modo appellans eam latam ſciyerit, uti
jam dictum, & gravamen non ſit continuum, quo caſu ap-
pellare licet quam diu gravamen durat. *Gail. obſ. 1. 139. n. 5.*
& 13. Schnob. in diſput. ad ff. diſp. 25. tb. 6. Currit etiam
ignoranti ſi appellans in termino publicationis ſententiæ
nec

nec per se nec per procuratorem comparuerit *Cap. 2. tit. 17. de Leuerat. & Oberl. art. 3. n. 15. & sqq.* & licet hoc decenniduum transeat culpa procuratoris, appellanstat enim amplius non auditur, cum sibi imputare habeat, quod causam vigilantiori procuratori non demandaverit. Et hoc dicitur primum Fatale appellationis, quorum septem fere referuntur *in. l. ult. §. 1. C. de tempor. appellat.* In foro autem nostro hodierno non nisi tria observantur: Fatale interponendæ, Introducendæ & justificandæ appellationis Dicitur autem Fatale à fato hoc loco pro fine causæ, hinc fatales dies vocantur *in l. 2. C. de tempor. appellat.* quia causæ fatum vel terminum imponunt seu morte quasi mortem appellationi inferunt. *Bald. in. l. ult. n. 5. C. de tempor. appellat.*

Th XIX.

Sequitur secundum Fatale appellationis introducendæ, quod subpoena desertionis præcise observandum. Apostolis enim impetratis iudex à quo appellanti certum debet statuere terminum, intra quem se præsentet eum apostolis iudici ad quem, coram quo appellationem introducat, & inhibitionem ad iudicem à quo impetret, quod in foro Saxonico observatur in tantum, ut si hoc neglexerit appellans, appellatio pro deserta habeatur, uti expresse sancitum legitimus in ordinat. *appellat. Elector. Saxon.* Wann der appellant innerhalb solcher gesetztenzeit die Sache an unserm Hofe nicht anhängigmachen würde sol als dan die appellation für desert geachtet und gahr nicht angenommen werden es könnten dan erhebliche Ursachen der verhinernis für gewendet werde. *Consistit autem tempus hujus Fatalis de jure Civili in arbitrio*

bitrio iudicis, de jure Saxonico autem ad mensem unum
est restrictum. à die quo dati sunt apostoli computandi.

Th. XX.

Tertia & ultima species Fatalium est appellationis ju-
stificandæ. In hoc Fatali nunc nervus & basis totius appella-
tionis consistit, in tantum ut non solum appellans formalia
suæ appellationis doceat sed etiã jura sua deducat, ac quod
male in prima instantia pronunciatũ sit demonstret. In fo-
ro Saxonico comprehenditur hoc Fatale spacio unius anni
vel biennii si justis ex causis appellans impediatur. *Carpz. in
proc. tit. 18. art. 5. n. 1. & sqq. cum citat. textib. & autor.* Sed hæc
in Camera Imperiali & aliis dicasteriis non observantur
Gail. 1. obs. 141. n. 7. & 8. ubi petitio apostolorum non est de ne-
cessitate sed meri arbitrii dicente ordinatione Camerae
p. 2 tit. 30. pr. Myns. obs. 36. cent. 4. Damit wir auch der Ge-
ferligkeit in Volführung der appellation so an dem Key-
serlichen Cammer gericht geschehen fürkommen / so lei-
nem iedem appellanten frey stehen nach gethaner appel-
lation apostolos Zubitten oder nicht & s. würde aber. 16.
So sol dem nach der appellant erhette aposteln gebeten
oder nicht oder ihm weren eine oder keine aposteln ge-
ben die appellation anhengigmachen. sed hæc ad inferio-
ra tribunalia non sunt extendenda. In his enim jus com-
mune manet incorrectum, donec contraria consuetudo
non appareat, cum multa in summo Imperii iudicio ob-
certas causas sint recepta, quæ in cæteris ad exempla non
facile trahuntur. *Job. Gædd, de V. & R. S. ad. l. 106. n. 6.*

Th.

Th- XXI.

Paucis etiam ventilandum hic, cujus expensis Apostoli præstandi & mittendi sunt, utrum expensis Appellantis & petentis vel judicis? Communis conclusio & verissima quod expensis Appellantis dentur. *Mar. in specul. aureo. part. 6. de appellat. n. 213. König. C. 130. n. 8. §.* Und wie wolletliche halten daß die Aposteln auff die Kosten des Richters davon appelliret wird sollen gegeben werden ut per text. *in c. quamvis §. aliter de appellat. ibi oblatos,* Dennoch helt gemeiner gebrauch daß sie auff die Expensen appellantis gegeben werden und das ist zuhalten. *König. d. loc. Noë Meur. p. 1. tit. Von Appellationen.*

Th. XXII.

Causa finalis & effectus est, ut gravatus vicissim acquirat jus in secunda instantia, in appellatione nempe, quod illi in prima instantia erat abscisum; quia plerumq; judex inferior edere acta cesat, vel ex negligentia vel odio Appellantis, necessarium inde est Appellanti pro inhibitione & Compulsorialibus supplicare, quæ sunt literæ per quas judex superior compellere solet judicem inferiorem a quo appellatum est, ad hoc ut scripta seu acta judicii edat. *l. 19. C. de Appellat. König. c. 113. Rotschütz. c. 19. n. 13.* sed ne nimis prolixi simus, hic subsistimus & relinquimus plura ingeniis acutioribus, agentes gratias quam maximas Deo T. O. M. pro assistentia clementissima, Cui uni in Trinitate & Trinitati in unitate sit laus & honor in infinita secula.

FINIS.

Pontifici suus est miratus *Apostolus*: adstat
Impiger *Augusto Cesari* itemq; *suus*.
Messibus hic gaudet, *Misis* is, *misus* uterq;,
Huic *Dux*, *Trux* alii, mox *reverendus* ei.
Quisq; quid officiat, pariter quem præbeat usum,
Scire vni? *appella*. Rem *Tibi Fata* dabunt
Singula at hæc graviter *Tua Disertatio* tractat,
Et *Respondentem* docta *Cathedra* probat.
Perge velut *pergis*: Sic fiet, ut *utraqve Diva*
Pergenti tandem *debita* *serta* ferat.

In honorem & favorem Clarissimi Dn,
Authoris cum voto omnigena pro-
sperritatis hac apposuit

PRÆSES.

CL. DN. GUTPERTELIO,

Disertationis hujus scriptori & pro-
pugnatori, rem bene gerere!

Quod natura Tibi proponit ad ampla per arcta,
Hoc & sponte Tuum Symbolon esse jubes,
Naturæ, cum nil soleat tolerare, reniti
Non cupis, & rectè. Tanta sequela gradus
Possidet usque suos, donec concedat honorem,
Quo favor adjutet, nilque negare queat.
Hactenus angustum placuit Tibi, svavis Amice
Augustum sentis, jamque per illud ad hoc
Scandis, & ad Cathedram cum laude, referre licebit
Omnibus, & doctis & placuisse bonis.

Amicitia causa scr.
J.F. Scharfius D.

MADRIGAL:

Wenn gleich durch Tausend süßen Blüten
Der Frühling uns die Lippen wäſſrich
macht;

So wird doch der Gnuß/
Nicht sonder Unlust und Verdruß/
Erst in den schwangern Herbst gebrochen/
Wenn Tellus liegt in Wochen.
Er aber meistert die Natur/
Und macht durch Seines Fleißes Hitzel
Daß schon die Frucht aus ihrer Blüte lacht!
Er bleibe nur auf dieser Spur.
So kömmt Er an die Spitze.

Johann. Petrus Lemken/
beyder Rechten Licent.

I.
Ich thät' es ja noch wol / ich schriebe
gerne/

Was Er/mein Herr/begehret hat/
Sein Wille wäre meine That/

D

Allein

Allein setz' ich die Feder an/ so lerne/
Wie schwerlich auff der Lauten schlagen
Die nichts dann Säcke können tragen.

II.

Zch thät' es ja noch wol und hülffe Singen/
Da/ Behrtester/ Sein Fleiß auffgeht
Und wie Auroren Purpur steht
Für Themis Augen/ wenn nicht solchen
Dingen

Zch unlängst gute Nacht gegeben
Als einen Freund verließ dieß Leben.

III.

Zch thät' es ja noch wol/wann aus der Bibel
Ein Bild der zwölffen abgesetzt
Solt werden und mir fürgelegt/
Weil aber von Gerichts=Apósteln übel
Urtheilen die das Recht nicht wissen/
So werd' Zch auch wol sch weigen müssen.

IV.

Doch wil ich mich mit Ihm erfreuen/
 Daß Er der hochgelarten Schaar
 So gründlich solches zeigt dar
 Was Ich zuhandeln mich mus. billich
 scheuen;

O wol derselben schönen Probe
 Gott Throne Sie mit Glück
 und lob!

Seinem geehrten Herren Reisegefährten und
 sonst wolgeneigten Freunde schrieb
 dieses in Wittenbergk

M. Grog. Chilian Pözlinger.

Das selbige Buch ist dem
 Bucher der hochseligen
 So gründlich solches ist
 Das ich in dem Buche
 selbigen
 Das selbige Buch ist dem
 Bucher der hochseligen
 So gründlich solches ist
 Das ich in dem Buche
 selbigen

Dieses Buch ist dem
 Bucher der hochseligen
 So gründlich solches ist
 Das ich in dem Buche
 selbigen
 M. Georg. Chilian Förlinger

00 A 6387

ULB Halle 3
002 916 592

10 17

14.

25

Q. B. V. S. S. T.
ATIONEM JURIDICAM
DE

DISTOLIS

Quam
ificiatq; Nobilissimi Jctorum Ordinis
PRÆSIDE
VIRO

lissimo Consultissimo ac Excellentissimo
IAELE FRIDERICO
LEDERERO,
erial. P P. Celeberrimo. Curia Electora.
Facultatis Juridicae Asessore Gravisimo,
Autore ac Praeceptore et aeternam colendo
Publicae disquisitioni submittit

A. & R.
LICUS GUZPERTEL.
Brunsvicensis
Auditorio Jctorum

boris antemeridianis
d. III. Maj. Anno 1673.

WITTEBERG E
is MICHAELIS MEYERI.

3